

بررسی اپیدمیولوژی لیشمانیوز جلدی در استان همدان طی سال های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۶

دکتر امیر حسین ظهیرنیا*، علیرضا مرادی**، نوروز علی نوروزی***، سیدجلال الدین نادر بطحایی****
حسین عرفانی****، عباس مرادی****

دریافت: ۸۷/۱۲/۲۸، پذیرش: ۸۸/۵/۷

چکیده:

مقدمه و هدف: بیماری لیشمانیوز جلدی (سالک) یکی از ده بیماری مهم گرمسیری است که در نواحی مختلف ایران آندمیک می باشد. سازمان جهانی بهداشت مطالعه و انجام تحقیقات درباره جنبه های مختلف آن را توصیه کرده و مورد حمایت قرار داده است. این مطالعه به منظور تعیین جنبه های اپیدمیولوژیک لیشمانیوز جلدی در استان همدان انجام شد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی - تحلیلی اطلاعات زمینه ای و اپیدمیولوژیک کلیه بیمارانی که از ابتدای فروردین ماه ۱۳۸۱ لغایت پایان اسفند ماه ۱۳۸۶ با تشخیص بیماری سالک تحت پیگیری و درمان قرار گرفته بودند، توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: یافته های این مطالعه نشان داد که از مجموع ۲۱۰ بیمار مبتلا به سالک در استان همدان، ۹۳/۸ درصد مرد و ۶/۲ درصد زن بوده اند. میانگین بروز بیماری سالک ۲/۰۵ در یکصد هزار نفرو شایعترین گروه سنی ۲۴-۱۵ سال بود، همچنین ۸۵/۷ درصد از بیماران در گروه سنی ۴۴-۱۵ سال قرار داشتند. ۹۹ درصد از بیماران سابقه اسکان و یا مسافرت طی یک سال قبل از ابتلا به بیماری را به یکی از مناطق آندمیک بیماری سالک در کشور داشته اند.

نتیجه نهایی: مسافرت یا مهاجرت فصلی افراد حساس به مناطق آندمیک بیماری بدلائل مختلف و بویژه اشتغال از مهمترین علل ابتلا به سالک در استان همدان و بخصوص در مردان در سنین کار و فعالیت یعنی سنین بالاتر از ۱۵ سال میباشد. این وضعیت نشان می دهد که بیماری سالک در استان همدان آندمیک نیست.

کلید واژه ها: بیماریهای مشترک حیوان و انسان / پشه خاکی / لیشمانیوز جلدی - همه گیری شناسی

مقدمه:

می شود و علائم آن به صورت زخمهایی است که میتواند تا یکسال روی بدن (صورت، دست، پا و ...) باقی بمانند (۱، ۲).

بیماری لیشمانیوز جلدی (سالک) یکی از ده بیماری مهم انگلی مناطق گرمسیری دنیا است که سازمان جهانی بهداشت مطالعه و انجام تحقیقات درباره جنبه های مختلف آن را توصیه کرده و مورد حمایت قرار داده است. گستردگی بیماری در تمام قاره های جهان به جز استرالیا مشهود است و این بیماری در ۸۸ کشور دنیا مشاهده

بیماری لیشمانیوز یکی از بیماری های مشترک بین انسان و حیوان می باشد که به سه شکل جلدی (سالک)، احشایی (کالازار) و جلدی مخاطی بروز می کند. عامل لیشمانیوز جلدی تک یاخته ای از گروه تاژکداران، خانواده تریپانوزماتیده و جنس لیشمانیا بوده که بوسیله گزش پشه ناقل از خانواده پسیکودیده، زیر خانواده فلبوتومینه از مخازن حیوانی (عمدتاً جوندگان و گوشتخواران اهلی و وحشی) و انسانی به فرد سالم منتقل

* استادیار گروه انگل شناسی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان (zahirmia@umsha.ac.ir)

** کارشناس ارشد حشره شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین دانشگاه علوم پزشکی همدان

*** کارشناس مبارزه با بیماری ها دانشگاه علوم پزشکی همدان

**** کارشناس ارشد اپیدمیولوژی گروه پزشکی اجتماعی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان